

Livsbrott begångna av barn under 15 år i Finland

med. lic. O. Katila & med. lic. P. Hellsten, Helsingfors

Livsbrott av barn under 15 år måste betecknas som sällsynta. Psykiatriskt och kriminologiskt ger fallen viktiga erfarenheter. Trots det ringe antalet fall representerar de ett mångsidigt spektrum i fråga om typ av brott, motiv och brottslingens personlighet. Brottsbrott tyder på en vid skala från psykosor över i affektiva skymningstillstånd gjorda dråp upp till kallblodiga rånmord. Livsbrott av barn väcker betydande uppseende när de kommer till offentligheten, d. v. s. stor uppståndelse hos den s. k. stora allmänheten. Ifrågavarande fall har dock otillräckligt behandlats av psykopatologin varför selektionen blivit jämförelsevis oklar närmast emedan lagstiftningen i många länder gör att unga personer på grund av varierande åldersgränser inte kan ställas till ansvar för sina handlingar och att de därför inte kriminologiskt kan anses intressanta.

Hösten 1962 mördade en 13-åring sin far, varvid förf. under ett par månaders tid var i tillfälle att på anstalt studera förövaren. Detta gav anledning studera frekvensen av motsvarande fall i vårt land samt utföra en närmare kontroll och selektion av dem. Sedan 1951 har Finlands Statistiska Centralbyrå i sina juridiska översikter i en skild grupp särskilt de brottslingar, vilka på grund av minderårighet befriats från åtal. Tabell I visar det antal livsbrott barn under 15 år gjort under åren 1951—61. Vi ser här, att under 11 års tid mord förekommer endast i två (2) fall, ett —53 och ett —55, samt i samme årsgrupp dråp i fem fall: —52, —60 och —61. Den statistiska frekvensen motsvarar frekvensen i Canada (tabell II, 1956—60) och i Västtyskland (tabell III, 1957), vilka använts som jämförelseobjekt.

Jämförelsetalen för år 1959 var i den officiella dödsorsaksstatistiken i gruppen döda på grund av mord och dråp per 100.000 invånare följande: Västtyskland och Canada 1,0, Finland 1,8, USA 4,7. Då relationstalen i frågavarande länder under de senaste åren varierat synnerligen litet kan det synas som om resp. länder hade ungefärligen samma statistiska relationstal, även i det fall att man utsträckte perioden att omfatta flere år.

Stutte meddelar i en statistisk översikt av uppförandestörningar hos barn i Psychiatrie der Gegenwart II s. 988 i sammanställningen av kriminalfall (kausistik) att den yngste »mördaren» var 5 år. Det var fråga om en pojke som under en sjöresa kastade ut sin 1-åriga syster genom kajutfönstret därvid förverkligande en lekfull anmärkning som hans mor tidigare fällt.

Även om officiella uppgifter om livsbrott av barn under 15 år inte totaliter kan fås ur finländsk statistik före 1951 är det dock möjligt att erhålla uppgifter ur arkivet på Järvilinna upptagningshem. Via detta arkiv vidarebefordras åtminstone i princip alla handlingar i fall av detta slag. Arkivet torde vara mycket fullständigt. Sålunda har det varit möjligt att utvidga under sökningsmaterialet genom att i det införliva även 1939 inträffade fall, en 13-åring och hans 14-åriga broders gemensamma dödsmisshandling av modern (fall 4) och ett fall av fadmord av en 14-åring 1945 (fall 3). Vid granskning av situationen under 11-årsperioden 1951—61, då den officiella statistiken avdelat de ungdomar under 15 år som erhållit åtal eftergift eller inte åtalats, kan man konstatera att i alla de fall som förts upp i kolumnen »mord» (plus de fall som anger delaktighet i samma brott) har uppgifter kunnat erhållas från Järvilinna medan då det gällt brott inom kolumnen »dråp», uppgifter har sökts på annat håll. Därför kan det anses sannolikt, att alla under »mord» rubricerade brott åren 1935—51 är med, medan lindrigare fall ev. kan fattas i vår redogörelse. I det följande delger vi fallen i följd varefter vi försöker kommentera dem som en enda gemensam grupp.

Fall 1.

Efter att ha skjutit sin far, en ingenjör, med miniatyrgevär i nacken medan denne sov, tog pojken R. S. de pengar fadern hade i sin ägo vid tillfället och begav sig tillsammans med en jämnårig kamrat på en lägerfärd. Han anhölls följande dag för undersökning. Så vitt man vet var R:s hemförhållanden kaotiska under hela hans livstid. Föräldrarnas äktenskap hade utmynnat i strider sedan R. föddes och ledde till skilsmässa 3 år före R:s död. R var då 10 år. Förutom R. hörde till familjen en 2,5 år äldre pojke samt en 7-årig flicka. Äldste pojken föddes c. 6 mån. före äktenskapets ingående. Äktenskapet ingicks när R:s mor var 21 år, 10 yngre än sin make, R:s far. Modern hade tidigare varit gift med en man som var över 20 år äldre än hon, och meddelade, att hon tagit skilsmässa på grund av »mannens grymhet». Hon påstod att skilsmässan från R:s far främst berott på att fadern använt alkohol samt sömnmedel i övermått, samt meddelade vidare att han i halvberusat tillstånd var elak mot sin hustru och enligt barnen snuskig. Hon medgav dock att R:s far i nykter tillstånd var god mot barnen samt även mjuk till karaktären. »Till och med för mjuk», sade hon. Vid skilsmässa dömdes barnen till fadern. Orsaken var att modern ensam flyttat hemifrån före skilsmässan, vidare fanns bevis på moderns otrohet.

Förf. har träffat modern då hon besökt pojken på avdelningen. Till det yttre verkade hon att detaljerat sköta sitt utseende, hon

var starkt sminkad och verkade en smula teatralisk. Hon spelade rollen av en mor som var fäst vid sitt barn, men tillgivenheten verkade dock tämligen ytlig. 5 år före skilsmässan (R.S. var då 5 år) hade modern på grund av abortansökan genomgått Rorschachtest, vilket enl. psykologen visade att hon var »en starkt utåtriktad natur, de introversiva tendenserna var små, lynnets inre stabilitet svag. Känslolivet primitivt, utvecklat och labilt. Behöver mycken kontakt till andra människor och är i kontakterna mycket impulsiv. Kontaktbehovet dock närmast egocentriskt exhibitionistiskt färgat, därtill behov av att få uppträda. Till det inre utan jämvikt samt rotlös, utan förankring i någonting, fladdrande. Kan närmast klassificeras som hysteriska«. Enligt några familjebekanta har hon närmast verkat nymfoman, hon har själv berättat att hon våldtagits under barnåren, häri möjligen en förklaring att känslolivet förblivit utvecklat. Å andra sidan har även moderns föräldrar skiljts, systrarnas äktenskap har varit kortvariga och de har utomäktenskapliga barn. Alkoholförtäring. Hem- och hushållsgöromålen var motbjudande för modern, däremot hade hon skött sin tjänst utom hemmet, som handelsresande, kländerfritt. I detta yrke får man ju uppträda. Tidigare varit bl. a. mannekäng. Inställning till sonens dåd nästan godkännande, »där ser ni«.

Faderns mor hade varit dominerande och kommenderat sin son ännu sedan denne blivit fullvuxen. Denne (R.S:s far) tjänstgjorde dessutom i ett företag ägt av moders syster allt sedan han avlagt ingenjörsexamen. Moderns syster var även svår och dominerande, hon gav bl. a. inte R.S:s far lagenliga semester. Fadern hade en syster, gift, som, vid personligt möte verkade känslolokall, dominerande och bigott, hennes fosterdotter hade behandlats psykiatriskt på grund av beteenderubbningar.

R.S. själv hade varit frisk och normalt utvecklad. Sängvätning hade visserligen förekommit länge. Till lynnet var pojken snäll, godlynt, solig men kletade ner sig, varför modern tyckte mer om den äldre sonen. Fadern åter föreföll att vara mer fäst vid R. Pojkens skolgång beredde svårigheter, men han hade dock inte stannat kvar i någon klass. Försöken att komma in i lärdomsskola misslyckades. Pojken hade länge snattat pengar av sin far medan andra beteenderubbningar före mordet ej konstaterades.

Efter skilsmässan bodde barnen hos fadern, men besökte modern under weekenderna samt tillbringade t. o. m. flere veckor hos modern och dennas III make om somrarna. Detta äktenskap ingicks 2 år efter skilsmässan från R:s far. Modern klagade ett par gånger hos barnskyddsmyndigheterna att fadern behandlade barnen illa. Enligt barnskyddsmyndigheternas undersökningar växlade hembiträderna i familjen ofta och barnen klagade över att de var tvungna att ofta delta i hushållsarbete samt att fadern

använde alkohol tämligen ofta och att han rätt hårdhänt tillrättavisade dem, men några tecken på att barnen blivit särskilt illa behandlade kunde inte påvisas och faderns alkoholförtäring var inte påfallande. Intill sin död arbetade fadern i sin mosters företag. Det blev klart att R.S. länge planerat sitt dåd. Själv erkände han att tanken första gången rann i sinnet redan $\frac{1}{2}$ år tidigare. Några veckor före dådet hade han tillsammans med moderns nye make skjutit till måls med pistol och därvid, visande pistolen, frågat: »Dör man om man skjuter en annan i nacken med en sådan här«. (Man förstod inte då att fästa något särskilt avseende vid saken. En vecka före dådet vid besök hos modern hade R. enligt moderns berättelse sagt att han ofta sändes att köpa sömnmedel åt fadern samt frågat modern: »Dör man om man lägger mycket av de här medicinerna i fars té«.) Han berättade att han 5 dygn före mordet med den tidigare nämnda kamraten sett på sin far som sov en tung middagssömn och att han redan då ämnat skjuta fadern, men då han grävde i faderns fickor och fann att denne inte hade pengar hade pojken beslutat uppskjuta dådet tills fadern hunnit lyfta sin lön. På morgonen morddagen vaknade pojken kl. 5 och tänkte »nu gör jag det«, men ansåg att skottet vid denna tidiga tidpunkt skulle väcka för stor uppmärksamhet i det tysta huset varför pojken fortsatte att sova, vaknade åter en timme senare, hämtade sitt miniatyrgevär och begav sig till faderns sovrum. På vägen dit snavade han på sin lillasyster som sov på golvet. Hon vaknade, R. berättade att han var på väg att skjuta fadern varvid systemen följde med honom och såg på då R. sköt sin sovande far i nacken. (R. berättade att systemen sedan de lämnat rummet och sade att »det var bra att du sköt den där«. Efter detta hade R. gett systemen i uppdrag att föra till modern en papperslapp med följande text: »Jag har skjutit far men var inte orolig för mig, jag klarar mig nog och vi träffas ännu någångång«.) Sedan ringde R. till den tidigare nämnda kamraten och bad denne komma med på den tidigare planerade lägerfärden. Detta skedde även.

Under förhören berättade R. tämligen fritt om sitt dåd utan att visa några särskilda tecken på upprördhet. När pojken anlände till undersökningsjukhuset verkade han tämligen frigjord och på gott humör. De somatiska och neurologiska undersökningarna gav normala resultat, Eeg O, kroppsbyggnaden normal, den fysiska konditionen god. Till det yttre verkade han vara ett par år yngre än han var och en glad fyr, till det yttre verkade han att vara urtypen för en snäll familjegosse. Vid det första samtalet var han på sin vakt och fåordig, och när orsaken till dådet kom på tal kunde han inte säga annat än att han ville till mamman, eftersom »pappa slår«.

På undersökningsavdelningen kom R. väl överens med kamraterna, var sällskaplig och slog följe med andra samt nådde

snabbt en visse ledarställning. I allmänhet var han gladlynt, visade t. o. m. sinne för humor. Tidvis var han högröstad och ytterligt livlig, när han blev intresserad av något kunde han bli nästan hysterisk och svärbemästrad. Sedan han blivit hemvan på avdelningen började han uppträda fordrande, tidvis en smula fräckt. Men någon större förgelse åstadkom han inte. Ett par gånger hade han hempermission till modern och styvfadern, återvände punktligt från permissionerna och förorsakade inga störingar under dem. Han var mycket intresserad av äventyrsromaner och -serier, visade stort intresse för vapen, bad bl. a. att få besöka vapenmuseet.

Intelligenstestet visade gott genomsnitt (IQ = 110). Utförde uppdragen snabbt, klarade särskilt bra de uppgifter som berörde praktiska och sociala frågor, men i övrigt höll sig resultatet på genomsnittsnivå. Arbetade vid proven lugnt och koncentrerat. I personundersökningen rik produktivitet, pojkens fantasi var livlig och snabb. Vissa avvikande tankeriktningar. De affektiva reaktionerna var impulsiva, de innehöll många aggressiva tendenser. Personifiering med jämnåriga outvecklad: ville vara ett barn utan ansvar, saknade behov att bli vuxen och ville inte jämföra sig med en man. I kontakterna besvikelser och ångesttillstånd. Han uppfattade modern som en fjärran, en aning högdragen varelse som inte brydde sig om barnets behov. Förhållandet till henne i varje fall mer förtroendefullt än till fadern, som enligt pojkens åsikt var sträng och straffande. I förhållandet till fadern aktivt hat och kritik. I någon mån avundsjuka gentemot yngre syskon. Känslan av skyldighet kraftigt avvärjd, inneslutning i neurotiska reaktioner ej påvisbar. Utförandet av Sceno-testet snabbt, kompositionerna välorganiserade, visade sinne för stil och harmoni.

Pojken visade inga tecken på ånger eller beklagande, dådet syntes inte beröra honom det ringaste. Han visade heller på sinnesrörelse när dådet upptogs vid testen eller ens senare vid öppna samtal. Man kunde tala om dådet som om vilken alldaglig sak som helst. Han verkade inte kunna förstå vad han gjort i djupare mening som ett allvarligt dåd av brottnlig karaktär.

Barnens utplacering visade sig vara ett svårlöst problem. Efter dådet undersöktes den 15-åriga, äldre brodern inför rätta som möjlig anstiftare, domen var dock i rätten befriande. Denne äldre broder verkare vara saklig, en aning känslig, noggrann och punktlig, vidare var hans klädsel föremål för tydligt intresse och omsorg. Förhållandet mellan honom och fadern hade ett års tid varit dåligt. Pojken, som klarat sig utmärkt i lärdoms-skola, avgick från III klassen, hotade öppet sin far och företog rymningsresor. En av orsakerna till pojkens störingar i uppträdandet har antagits vara att han fått se det tvivel på att han inte var sin fars riktige son, vilken förekom i skilsmässopappe-

ren. Bodde efter rättegången t. v. hos modern och styvfadern, vilka tagit hand om alla tre barnen. Man ansåg dock att R. tillsvärdare lämpligen behövde kontroll på anstalt och han placerades därför på ett upptagningshem. Likaså ansåg man det olämpligt att pojken efter sitt dåd skulle nått sitt mål, d. v. s. att få komma till modern. Den 7-åriga flickan som åsett dådet har varit placerad på barnhem, hon verkar snäll, känslig, foglig, inga beteendestörningar. Stark värjningseffekt i fråga om dådet, talar aldrig självmant om detsamma, ser om natten mardrömmar om beskjutning o. s. v. Tendensen att fullständigt isolera händelsen från medvetandet framgår bl. a. i att hon talar om »den nya pappan och mamman« (fast modern förstås är densamma som tidigare) och visar härmed, att händelsen har tilldragit sig liksom i en annan värld och att det nu finns en strävan att börja ett nytt liv.

Då händelsen tilldrog sig för endast $\frac{1}{2}$ år sedan har förfs. eftergranskning ännu varit mycket kortvarig.

Fall 2.

Lantbrukarson K. K., 14 $\frac{1}{2}$ år, hjälper sin mor vid dödandet av fadern genom att på moderns uppmaning hämta ett rep samt genom att tillsammans med morfadern hålla fadern medan modern stryper honom med det rep pojken hämtat. Dådet försökte man senare maskera till självmord genom att hänga upp liket i en bjälke.

K. K:s far var stillsam och undergiven, regelbunden i sina levnadsvanor samt skötte sin familj väl. Moderns syster skildrade honom en stillsam, viljelös karl, som genom sitt gnäll och tomma prat irriterade sin energiska hustru. Pojkens mor var hård, energisk, bestämmande, grälsjuk och aggressiv, »en riktig hustryran«, som från första början eggade upp barnen mot fadern och dennes släktingar. De brev hon skrev till sin son från fängelset ger vid handen att hon var en starkt avvikande, schizofrenisuspekt natur: hon vädjade i breven hela tiden till Gud, och när mordet kom på tal var det centrala ämnet för kverulansen att fadern haft en dålig ylletröja på sig när han dog samt svåra samvetsförebräelser just för detta. I fråga om själva dådet kunde knappast någon ånger förmärkas. Moderns systrar var även hårda till naturen, dominerande, aggressiva samt nonchalerade mordet. Manifest psykos konstaterades inte hos någon nära släkting.

K. K. själv ($\frac{1}{2}$ -barn) var ända från sin tidiga barndom till lynnet stillsam, hämmad, sluten, blyg och rädd. Genomgick folkskola, klarade sig i skolan tämligen bra, vitsord i räkning 10 (=A). Avvikande beteende konstaterades inte under skolgången, och pojken var även i övrigt välartad. Han var inte särskilt intresserad av lantbruk, men i stället visade han redan under folkskoletiden intresse för radioteknik. Genomgick per korrespon-

dens en kurs i radioteknik samt verkade en kort tid som praktikanter i en radioaffär. Arbetsgivarens omdöme var att han hade goda tekniska gåvor men att han inför kunderna var alldeles hjälplös och klumpig.

K. K:s syster, som vid mordet var 10 år, var snäll och foglig. Hon verkade känsligare än brodern och hennes förhållande till fadern var närmare än sonens, flickan försvarade ofta sin far under grälen. Den kväll mordet skedde, uppmanade modern först flickan att hämta rep, men flickan följde inte uppmaningen, varefter modern gav sonen samma befallning som denne även åtlodde.

Familjens ekonomiska omständigheter var tämligen goda. Föräldrarnas äktenskap hade dock varit synnerligen stormigt hela tiden. Moderns far, som bodde hos familjen, deltog även i grälen. Mordkvällen hade det uppstått gräl om en kälkes järn. Medan grälet pågick anföll hustrun maken, bad pojken och morfadern hjälpa till samt dödade sin man på det sätt som skildrats.

På undersökningsanstalten var K. K. till en början mycket stillsam, svärmodig, isolerade sig från andra, talade nästan med ingen. Småningom vande han sig vid de andras sällskap men förblev stillsam och sluten, var rädd att öppna sig för någon och trivdes bäst med sina egna sysselsättningar. Inom gruppen var han undergiven och foglig. Enligt testresultaten var pojkens intelligens av god medelnivå, IQ = 109. Intelligensten var dock huvudsakligen matematisk särbegåvning, pojken var heller inte särskilt intresserad av annat än matematik, fysik och kemi. I praktiska uppgifter var han styv och långsam, men särdeles skicklig och omsorgfull, fingerfärdigheten var god. De mest framträdande dragen i karaktärstestet var starka hämningar, emotionell kyla och fattigdom i uttrycket. I sitt arbete visade han uthållighet samt även egna initiativ.

Fysiskt var pojken frisk.

Under tiden på anstalten uppträdde pojken klanderfritt. Men han visade i fråga om handlingen mot sin far ingen särskild ånger och beklagade den inte heller.

Efter att över ett år varit på anstalten placerades pojken i mosters familj. Här vistades pojken ett knappt år, därefter fick man honom att påbörja yrkesskola i vilken han genomgick en 3-årig kurs för elektromontörer. Betygen en smula bättre än klassens medeltal. (Medeltal i yrkesarbetena 8,3 (=AB) och i läsåmnena 7,8 (=AB)). Efter skolan fullgjorde K. K. sin värnplikt, tjänade utan anmärkning som beväring och befordrades till reservundersergeant (ungefär furir). Efter militärtjänsten har han arbetat som elektromontör samt under fritiden hobbymässigt ägnat sig åt reparation av radioapparater och elektriska apparater. Hans levnadsvanor har varit regelbundna, han är nykter och röker inte, är sparsam. Planerar fortsättningsstudier på ra-

dioområdet. Under den 7 år långa kontrolltiden har inget asocialt beteende förmärkts (de senaste uppgifterna erhållna av ortens socialnämnd i jan. -63, mordet skedde i februari -55).

Fall 3.

En 14½ år gammal son till en lantbrukare kommer överens med moderns älskare om att döda fadern och hjälper till vid dådet genom att en gång slå sin far i huvudet med ett handmangelträ.

Den mördade 60-årige lantbrukaren var 19 år äldre än hustrun, synnerligen regelbunden till sina levnadsvanor, skötte sin familj, använde varken alkohol eller tobak. Samtidigt var han emellertid pedantisk och trångsynt och enligt sonens berättelse osmidig och sträng. Modern var nöjeslysten och lättfärdig, förde ett oregelbundet liv, använde alkohol och var sannolikt otrogen. I fråga om sonens uppfostran var fadern och modern av mycket skilda åsikter, fadern ville inte tillåta sonen de ringaste friheter, modern försvarade alltid sonen. Pojken hade en äldre syster som vid mordet var 20 år. Hon var ytterligt omsorgsfull i klädsel och uppträdande, förde ett regelbundet liv. Asocialt beteende konstaterades inte hos systemen, hon kände inte mordplanerna, men hon visade inte heller tecken på sorg när mordet blev känt.

U. O. var tydligt begåvad, han genomgick folkskolan med ypperliga vitsord (i slutbetyget medeltalet 9,7 = A). Efter skolgången hjälpte han fadern i arbetena på gården, hade enligt egen utsago gärna velat gå i läroverk men fadern satte sig emot detta. Till lynnet var pojken egocentrisk, nöjeslysten, visade fallenhet för oregelbundet liv, rökte som 13-åring, använde alkohol sedan han fyllt 14 år, straffades för reglementeringsbrott vid 15 år.

2 veckor före mordet berättade pojken om sitt spända förhållande till fadern för A. A. som var tillfällighetsarbetare på gården och med vilken modern hade ett kärleksförhållande. A. A. hade då föreslagit »att fadern skulle röjas ur vägen«. Efter att ha funderat en kort tid var pojken med om saken. Modern fick även kännedom om vad man tänkte göra. Hon sade, att hon inte gillade förslaget, men förbjöd det inte heller.

Enligt överenskommelse kom A. A. mordkvällen till gården och (sedan han druckit en smula sprit tillsammans med pojken) försökte han genom dörröppningen till ett visthus med hagelgevär skjuta offret, som återvände hem från arbetet. Men vapnet klickade och offret gick ovetande om mordförsöket in i stugan. Sonen och A. A. gick in efter honom och där slog A. A. offret med ett handmangelträ, stort 68,5×6,5 cm, i huvudet. Offret föll till golvet och när han försökte stiga upp slog pojken sin far med samma trä i huvudet, varefter A. A. fullbordade dådet genom ett knivstygn mellan axlarna. Den slagne dog efter c. 10 minuter, varefter sonen, modern och A. A. stoppade liket i en säck som

transporterades till den närbelägna sjöstranden. Sonen rodde sedan $\frac{1}{2}$ km ut på sjön samt sänkte säcken med liket på en på förhand utsedd plats. Efteråt förklarades att offret försvunnit i skogen samt troligen begått självmord. Själva mordet uppklaras också först $1\frac{1}{2}$ år senare sedan A. A. under påverkan av alkohol gjort antydningar om saken och den då 16-åriga sonen fördes till undersökning på anstalt. I fråga om dådet visade sig sonen kall och nonchalant samt erkände först sedan de andra erkänt.

I de psykologiska undersökningarna visade sig pojken ha god normalintelligensnivå (IQ = 111). I synnerhet svarsberedskapen samt den muntliga och skriftliga framställningsförmågan var goda. Prestationerna var snabba och säkra. Till lynnet föreföll pojken att vara självmedveten, han var egocentrisk, äregirig, energisk, ägde en rik fantasi och kunde livfullt skildra saker och ting, skrev bl. a. dikter. Fallenhet för att älta egna problem. Under tiden på inrättningen var han fölsam, uppträdde hövligt, skötte noggrant sitt utseende, var energisk och initiativrik i arbetet, kom väl överens med de andra i gruppen fastän han dock ställde sig kritiskt till dem. Ej asocialt beteende.

Under tiden på anstalten visade han intresse för studier och absolverade lärdomskolans III och IV klasser utgående från sina folkskolekunskaper. Då han uppträtt klanderfritt fick han efter 2 års vistelse på anstalt tillfälle att som 19-åring söka sig till seminarium, och klarade inträdesfodringarna som den femte i ordningen av 1145 sökande. Han klarade seminariestudierna bra, i synnerhet var inläringen av lärdomsämnena snabb och lätt. Intresset för matematik och de s. k. fria ämnena var svagare och framgången i dessa medelmåttig. Betygens medeltal höll sig hela tiden kring c. 8,2 (=AB). Relegerades dock från det 5-åriga seminariets IV klass på grund av thinnermissbruk. Därvid framgick att han sniffat thinner under hela seminarietiden, troligen hade missbruket börjat redan i upptagningshemmet.

Efter relegeringen från seminariet började U. O. som 22-åring avtjäna sin värnplikt, kom till reservofficersskolan och blev befördrad till fänrik i reserven. 23 år gammal återbördades han till det civila livet och arbetade då som inkompetent folkskollärare med gott resultat. Han kunde dock inte sluta sin thinner-sniffning och denna var troligen orsak till att han bytte yrke och blev försäljningsrepresentant. 28 år gammal stal han i thinnerrus en bil och krockade med denna samt dömdes för dådet till $1\frac{1}{2}$ års fängelse. Han uppträdde klanderfritt under strafftiden och blev villkorligt frigiven efter 7 månaders arbetsläger. Ungefär 1 månad efter frigivningen fick han böter för fylleri, men har inte i övrigt haft med polisen att skaffa. Övervakningen upphörde i sept. -62.

Fall 4.

2 bröder, den 14-åriga T. och 12½-åriga O, misshandlade sin styvmor till döds. Fakta om fallet är ganska bristfälliga. Man vet dock att pojkarnas hemförhållanden var synnerligen dåliga. T. var IV/6 och O. V/6-barnet, modern dog när pojkarna var 8 resp. 6 år. Fadern, till yrket småbrukare, ingick nytt äktenskap efter en änklingsstid på 3 år. Styvmodern behandlade pojkarna illa, var sträng och kärlekslös, skötte pojkarna dåligt så att dessa ibland t. o. m. rentav fick hungra.

I de undersökningar som gjordes i upptagningshemmet konstaterades att pojkarna var somatiskt friska förutom att båda hade struma och den yngre pojke haft en lindrig inflammation i mellanörat, som förorsakat försvagad hörsel. Till intelligensen var bröderna betydligt under genomsnittet. Den äldre pojken IQ var 77 och den yngres endast 68. Till lynnet var den äldre av pojkarna stillsam och foglig men sluten och misstänksam samt i viss mån lurig, på sin vakt. Den yngre pojken var stillsam, glad, förnöjsam, mycket flitig i praktiska arbeten men klumpig. Illvillighet hade veterligen inte förekommit hos pojkarna före mordet. Framgången i skolan innan de hamnade på anstalt samt på anstalten var en smula svagare än normalt, men inte dålig.

Ingendera av bröderna uppvisade asocialt beteende under anstaltsvistelsen. Det föreföll som om ingendera praktiskt taget als hemma fått normalt kärleksfullt bemötande och ömhet, även av yttre ting fattades pojkarna ofta det allra nödvändigaste. På anstalten föreföll pojkarna att vara tacksamma var gång de erfor ömhet eller uppmärksammades.

Efter c. 3 års anstaltsvistelse förflyttades båda till hemkommunen till grovarbete, den ene hamnade i en gruva och den andra fick kommunalt utearbete. Tyvärr är närmare uppgifter om deras senare öden bristfälliga. Svårare brott finns dock inte på deras konto emedan uppgifter om dem saknas i Centralregistret över fångar. Den yngre lever i dag i sin hemkommun och har en familj om 8 barn.

Fall 5.

Den fjortonårige skoleleven T. N. reste på egen hand hemifrån och då han under rymningsfärden råkade i penningnöd dödade han en 37-årig kvinnlig taxichaufför genom att skjuta henne på en skogssträcka med pistol i nacken. Avsikten var att få pengar för rymningens finansiering. Följande kväll anhölls pojken då hungern, ensamheten och rädslan för mörkret drev honom ut på en landsväg som gick genom den ödemark där han efter dådet gömt sig.

T. N:s far var byggmästare. Han stupade i kriget då sonen endast var ½ år gammal. Som 2-åring hamnade pojken som »krigsbarn» till Sverige där han i 5 års tid bodde som fosterbarn i en

lantbrukarfamilj. Sedan fostermodern dött och fosterfadern i riklig mån börjat använda alkohol kom 7-åringen tillbaka till Finland och bodde här hos sin mor som arbetade i en restaurang där hon själv hade ekonomiska intresser. Var fäst vid sina fosterföräldrar, hade inte velat lämna Sverige. Modern berättade att barnet varit snällt och »gulligt«, likaså var man nöjd med pojken i Sverige. Efter återkomsten till Finland till modern verkade pojken förändrad, var trumpen, olydig, svårhanterlig, skolkade från skolan och snattade hemma.

Familjens ekonomiska utkomst var god. Samma dag pojken fyllde 11 år gifte sig modern med stationskarlen (SJ) J. N. Styvfadern avstod noga från att ingripa i pojkens uppfostran, berättade bl. a. med stolthet, att han aldrig tillrättaviserat pojken. Modern hade inte heller å sin sida nämnvärt övervakat eller styrt pojken, modern var tydligen till sitt känsloliv yttlig, sällskapsjuk, utåtriktad och hon hade många intressen utom hemmet så att hon inte hade mycken tid till övers för sonen. Sonens tjuriga attityd gjorde honom även misshaglig för modern, detta försökte modern kompensera genom dalt och genom att pojken nästan alltid fick sina önskingar uppfyllda. Då pojken var enda barnet behövde inte heller andra barn tas i betraktande och då övervakningen var lös fick pojken leva ungefär som han ville. T. N. hade visserligen en äldre syster, men ålderskillnaden var så stor (14 år) att systern redan lämnat hemmet då pojken återvände till Finland.

Som barn hade pojken haft svår mjölkskorv, som i skolåldern fortsatt som Prurigo Besnier, i övrigt var han fysiskt frisk. Enligt föräldrarnas utsago var han en »eremittyp«, strövande ofta omkring i naturen och älskade denna. Framgången i skolan var hela tiden svag, men han klarade dock alla klasser i folkskolan utan att behöva gå om någon på nytt. Han försökte pröva in i läroverk men lyckades först efter genömgången preliminärskola, och kvarstannade i I klassen (underbetryg i matematik och teckning), började på nytt i I klassen men redan några veckor efter skolans början skedde den tidigare nämnda rymningen och mordet.

Förutom skolkning från skolan samt snatterier hemma kom grövre förseelser in i bilden först när pojken var 13 år, ett halvt år före mordet. Då gjorde han jämte en kamrat några villainbrott samt rymde hemifrån två gånger sökande sig rätt långt bort, till främmande trakter, och detta helt planlöst. 2 dygn före mordet fick T. N. av sin mor pengar till terminsavgiften, men pojken gick inte till skolan utan stal en pistol av en av sina bekanta, reste med hjälp av terminsavgiftspengarna till Lappland och beslött när pengarna tog slut att förstärka kassan genom att råna en taxichaufför. Efter anhållandet berättade han att det endast varit hans avsikt att skrämma så han kunde få pengarna

genom att använda hot samt påstod att vapnet brann av miss-tag. Orsaken till rymningen var att uppsöka fosterföräldrarna i Sverige. Vid anhållandet hade pojken med sig en portfölj full av bloddrypande detektiv- och äventyrsromaner.

I de undersökningar som efter dådet utfördes vid ett psykiatriskt sjukhus konstaterades att pojken var frisk så när som på ett tämligen svårt Prurigo Besnier. Neur. und. Ø. I Eeg lindriga somatiska förändringar av allmän karaktär samt eruptiva epilepsisuspekta störningar. Intelligensen normal (IQ = 103, Wechsler). Kombinationsförmågan god samt även skapande bildfantasi. Typisk psykopatisk ojämnhet i reaktionerna. I personlighetstesten affektivt-emotionella livsfixeringar på en 7—9 åringens nivå, infantil egocentricitet, affekterna samlas för att sedan explosivt bryta ut, jaget svagt och oförmöget att behärska affekterna, förmågan att uthärda frustrationer ringa. Destruktiva tendenser, negativism mot det omgivande yttre sociala fältet. Uppträdandet i viss mån utmanande, känslökyla gentemot andra men sensitiv i saker som angick honom själv. Kom relativt väl överens med kamraterna, men försökte ibland plåga sådana som var yngre eller svagare. Skadegörare. Visade betydande intresse för vapen. Inga tecken på ånger i fråga om mordet, vilket inte syns ha besvärat pojken nämnvärt.

Efter undersökningsskedet, som tog $\frac{1}{2}$ år, placerades pojken på skolhem, varifrån han dock redan efter några månader rymde samt under rymningsfärden förföll till flera stölder och inbrott. Då han under denna tid fyllt 15 år dömdes han för dessa förseelser till ett års ungdomsfängelse. Han blev villkorligt frigiven efter 5 månader sedan han klanderfritt skött sig, bosatte sig i hemmet och man ordnade plats åt honom som bilmontörelöv. Men redan efter några månader rymde han hemifrån och begick, sedan han rest till annat ort, flera stölder och inbrott samt blev som ung person i avsaknad av sitt fulla förstånd dömd till ungdomsfängelse. Vid sinnesundersökningen hade IQ fallit till 93, närmast beroende på nonchalerandet av uppgifterna i testen. Enligt lynnestestet endast få framsteg i personlighetens utveckling. Alltjämt emotionellt på en 9-åringens nivå, explosiv, egocentrisk, toleranströskeln låg. Prognosen ansågs dålig. Fängelsestraffet blev denna gång ett år, uppförda sig klanderfritt i fängelset och frigavs utan villkor i februari 1957. T. N. var vid avtjänat fängelsestraff $17\frac{1}{2}$ år. Sedan dess saknas närmare uppgifter om honom. Har åtminstone inte förfallit till grövre brott emedan anteckningar saknas i fängelsernas Centralregister.

Fall 6.

Den 12-årige sonen till en brevbärare dödar sin far genom slag med en stövelknekt sedan fadern utfarit i hotelser mot sin familj.

Den pojke som förövade dådet, T. N., var äldst av tre syskon, äktenskapsbarn. Han hade hela sitt liv levat hos sina föräldrar och i deras vård. Föräldrarnas äktenskap var faderns första och moderns andra. Moderns tidigare äktenskap hade upplösts genom döden.

Den dödade fadern använde rikligt alkohol, hotade berusad ofta sin familj. Den kväll dådet utspelades kom fadern berusad hem, bråkade och hotade sin hustru samt sina barn sägande bl. a. att han nu slutar brevbärandet och avlivar hustrun och barnen. Efter att ha hällt upp kaffe åt sig fortsatte fadern hotelserne sägande, att när han druckit ur allt kaffet skulle slutet komma för alla. Medan han drack kaffet gömde sig modern i kammaren i hopp om att maken skulle lugna sig. Innan fadern han stiga upp från kaffebordet för att fullborda sina hotelser grep sonen stövelknekten, som han just använt för att ta stövlarna av sig, och slog med denna fadern bakifrån två gånger i huvudet, slagen kom tätt efter varandra. Medan fadern av dessa slag segnade till golvet slog sonen honom ytterligare flera gånger i huvudet, slag riktades även mot andra delar av kroppen. Under tiden kom modern in i stugan och förbjöd pojken att slå mera, och pojken lydde. Efter detta begav sig modern, pojken och familjens övriga barn som även varit tillstädes gemensamt till grannen och meddelade om det inträffade till polisen.

Före dådet hade intet något särskilt konstaterats hos pojken. Även efter dådet fick han stanna hemma hos modern samt fortsätta sin folkskolegång. Under de 2½ år som nu gått sedan dådet har pojkens uppförande varit klanderfritt, och något ovanligt har inte förmärkts hos honom. Framstegen i skolan medelmåttiga. Skolkamraterna och grannarna har förhållit sig till pojken på samma sätt som till andre lika gamla pojkar och han har inte på det minst sätt blivit »märkt» för sitt dåd.

Fall 7.

I samband med ett slagsmål dödade en 14-årig zigenare en man med kniv. Detta skedde där pojken bodde, hos sin fosterfar. Man hade druckit varvid en person vid namn J. J., känd för sitt våldsamma humör, hade slagit en annan man med kniv till döds. Den ifrågavarande unge zigenaren A. M., som inte deltagit i dryckeslaget, kom senare hem och såg då den man som knivats till döds samt sin far och den tidigare nämnde J. J. svårt berusade. Zigenarsonen A. M. och J. J. råkade genast i slagsmål varvid A. M. slog J. J. till döds med kniv enligt egen uppgift i självförsvar.

A. M:s barndom hade varit av samma slag som zigenarbarns i allmänhet. Han var född utom äktenskapet. Fadern är okänd och modern, roman, överlämnade sonen när denne endast var några månader gammal som adoptivson till ett romanpar, vilket

dock det senaste året levat i boskillnad varvid pojken främst hade bott hos sin fosterfar. Något särskilt hade inte förmärkts hos pojken före dådet, han uppträdde i skolan som andra barn samt fick relativt goda betyg för att vara zigenare, genomgick folkskolans 7 klasser utan att kvarstanna i klass.

Några åtgärder ifråga om A. M. vidtogs inte, han fick leva kvar hos sin fosterfar i dennes bostad. Pojken har nyligen instämts till tinget anklagad för knivskärning, undertecknad känner inte till de närmare omständigheterna. I övrigt har ingenting särskilt försports om pojken under den 1½ år långa övervakningstiden.

Diskussion

Vid granskning av de här refererade fallen kan vi med sannolikhet konstatera, att i intet fall tecken på psykos har kunnat förmärkas hos den minderårige mördaren vid tidpunkten för dådet. Manifest sinnessjukdom har inte heller förekommit hos nära släktingar; modern i Fall 2 kunde dock misstänkas för lindrig schizofreni. Enligt de uppgifter vi har i vårt material har inte heller hos pojkarna något som kliniskt skulle tyda på epilepsi kunnat konstateras. I Fall 5 fanns dock i Eeg tecken som kunde tyda på epilepsi. I de flesta tidigare publicerade motsvarande materialen har epilepsifrekvensen varit betydande.

Svag begåvning förekommer i vårt material endast i Fall 4, vilket även förefaller att tydligast vara en kortslutningsreaktion. Däremot var de övriga pojkarna i vårt material i medeltal av god intelligensnivå.

Familjernas ekonomiska omständigheter har varit jämförelsevis goda utom i ett fall, Fall 4. Emotionellt sett har däremot alla de behandlade pojkarnas uppväxtomgivning varit ogynsam. I Fallen 1, 2, 3, 4 och 6 har földrarnas äktenskap från början varit mycket stridigt och i det första fallet även lett till skilsmässa. Makarna visa varandra inför barnen öppen fiendskap och brist på högaktning. Barnens känslöband blev under dessa omständigheter ytliga. Detta gäller även Fall 4 i vilket brödernas känslöband till styvmodern inte alls utvecklades på grund av styvmoderns kärlekslöshet. I Fall 5 hade pojken tidigt förlorat sin far och sedan som fosterbarn många år vistats utomlands. När pojken sedan flyttade tillbaka till modern blev hans förhållande tillövers för honom, vilket modern försökte kompensera genom att skämma bort honom i ytliga ting. Styvfadern intog medvetetet och konsekvent avstånd från pojken så att styvfadern kan anses ha intagit »åskådarens« roll. Sålunda blev pojken rotlös och hans band till omgivningen lösa.

I karaktäristiken av föräldrarna kan vi i nästan samtliga fall konstatera några gemensamma drag, vilka sålunda kan tänkas vara av sådan betydelse för barnets personlighetsutformning att

dåd som dessa blir möjliga. 5 mödrar och en styvmor samt en fostermor var till sitt känsloliv ytliga, känslolika, egoistiska samt oförmögna till djupare tillgivenhet eller medlidande för andra människor. Förutom den i religiös avseende avvikande, sjukliga modern i Fall 2 saknade de andra mödrarna sinne för moraliska värden varför de sålunda varken kunde eller önskade till barnen förmedla betydelsen av högaktning för de mänskliga grundrättigheterna. Uppfostringsgreppet var antingen total dominerande och personlighetsförkvävande (Fall 2) eller löst och nonchalant, varvid utvecklingen av den styrande överjagskontrollen inte kunde komma till utveckling.

Inte heller fäderna kunde erbjuda pojkarna objekt för tillgivenhet eller identifikation, de förblev sönerna främmande. I jämförelse med sina hustruer var de svaga och tillbakadragna naturer, som helt överskuggades av hustrurna. Det bör märkas att hustrun i nästan alla våra fall var den dominerande parten, mannen stod mer eller mindre under toffeln.

Två av fadern (Fallen 1 och 3) försökte visserligen aktivt delta i uppfostringsarbetet, men i båda fallen omintetgjordes deras arbete genom moderns öppet motsatta hållning, och då i dessa fall pojkarna inte högaktade fadern eller höll av honom uppfattade de dessa schematiska uppfostringsförsök negativt, som hinder för friheten varjämte hat till fadern väcktes.

Det är intressant att konstatera att i alla våra fall där fadern blev offer för sonen modern i årtal hade förhållit sig ohöjlt aggressivt till maken. På samma gång hade modern tydligt präntat i barnen faderns oduglighet eller obetydlighet och/eller försökt vinna barnen på sin sida genom att visa hur mycket mer hon »älskade« dem än vad fadern gjorde och/eller hur mycket bättre barnen hade det hos modern antingen genom öppna mutor eller genom att ge friheter och sålunda få barnen att uppfatta fadern som en förarglig, tvingande tyrann. Alla våra fall passar väl till den hypotes *Sargent* i sin artikel om moderns mordaggressioners överflyttning till barnen. I två fall var moderns aggressioner så starka att modern i det ena fallet var den egentliga förövaren av dådet och att det i det andra fallet skedde med moderns godkännande. Även i det tredje fallet var moderns inställning positiv genom attityden »där ser ni nu hur det går när barnen ges åt fadern«.

Redan tidigare påvisades betydande brister och förvrängningar i mödrarnas moraliska värdebildning. Ingen av mödrarna (möjligen med undantag av Fall 5) eller ens någon av moderns nära släktingar visade senare ånger, ja de förfärades inte ens över det som hänt. De förringade gärningen och skyllde endast på offret eller omständigheterna. Tydligt beror denna förvrängda bildning av moraliska värden på emotionell efterblivenhet hos vederbörande.

Det är svårt att säga i vilken mån äventyrsromaner, filmer osv. i våra fall kan ha haft provokatorisk inverkan på ifrågavarande dåd samt hur mycket de förringat pojkarnas uppfattning om människovärdet, men åtminstone i Fallen 1 och 5 kunde konstateras att pojkarna synnerligen intensivt slukat bloddryppande äventyrsromaner och filmer samt tecknade serier med mordmotiv.

Till slut försöker vi granska de viktigaste dragen i de av oss behandlade pojkarnas personlighet och försöker dra slutsatser om de enskilda fallens speciella natur samt förövarnas korrelation till dåden i ljuset av den prognos eftergranskningen sett. Ett gemensamt drag hos alla pojkar i vårt material var egocentricitet och känslökyla, vilket väl stämmer överens med andra forskares iakttagelser. Svårare ånger eller sinnesrörelse över dådet förekommer inte efteråt, antingen detta nu beror på känslökyla eller otillräcklig högaktning för ett människoliv. I övrigt skiljer sig mordens natur och förövarnas personlighet betydligt från varandra i olika fall och syns sålunda kunna ge hänvisningar till motsvarande skillnader i prognosen.

I Fall 2 verkar pojkens skuld att vara tämligen ringe. Han har hos den foglige sonen förkvävt allt eget initiativ samt förmåga till självständig bedömning och motstånd mot modern. Pojken hade lärt sig att i allt lyda modern och sålunda hjälpte han endast till när hon utförde själva dådet utan att närmare kunna fatta situationen som helhet. Beteendestörningar hade inte tidigare uppträtt hos pojken. Därför kunde man från början anse prognosen vara god vilket händelsernas senare gång har bekräftat; något asocialt beteende har inte förekommit.

Fall 4 verkar även rätlinjigt till sin natur. Två svagt begåvade och i bristfälliga omständigheter uppvuxna samt emotionellt efterblivna bröder reagerar genom ett direkt, explosivt utbrott när de aggressioner dålig behandling framkallat svämmar över sina bräddar. Veterligen har inte heller beteendestörningar förekommit i detta fall, och om levnadsförhållandena för bröderna bleve gynnsammare kunde prognosen tänkas vara god. Tyvärr saknas kännedom om deras senare öden.

Fall 3 är betydligt mera komplicerat. Ifrågavarande pojke var tämligen begåvad och intellektuellt livaktig, men betydande brister i personlighetens utveckling— närmast rotlöshet, instabilitet, egocentricitet och förmåga till medkänsla, hade manifesterats som beteendestörningar redan före mordet. Själva dådet var av allvarlig natur; planmässighet och kallblodigt hemlighållande visar att personlighetsdefekterna är djupliggande. Begåvning och energi i samband med positiv ärelystnat åstadkom att pojkens utveckling till en början var gynnsam. Men lynnets instabilitet, rotlösheten och den sensitivitet han kände gentemot ting som rörde honom personligen samt den egocentricitet som tog

sig uttryck i ältandet av egna problem, ledde dock slutligen därhän att ifrågavarande person inte kunde frigöra sig från missbruk av rusgift, utan detta ledde till hans misslyckande.

Fallen 1 och 5 har betydande gemensamma drag i fråga om dådet samt förövarens personlighet — ända till habitus. Dessa pojkers överjag hade blivit fullständigt utvecklat, likaså var bristen på realitetsmedvetande och oförmågan att kontrollera egna impulser påfallande. Då intet utvecklat överjag kontrollerade den tämligen livliga fantasi båda ägde, ledde tämligen ytliga mål tillsammans med lust till äventyr och behov av omväxling till de svåra dåden. Bakgrunden till så svåra defekter i personligheten medförde inte heller oväntat att pojken i Fall 5 i fortsättningen betedde sig svårt asocialt och att han föreföll att snabbt utvecklas till en farlig vaneförbrytare. Det är något överraskande att den brottsliga utvecklingen till en del syns ha avstannat sedan puberteten passerats, vilket talar för möjligheten att det i detta fall var fråga om en efterblivenhet som betingats av den emotionella utveckling som är beroende av omgivningen och inte en senare uppkommen defekt. Samtidigt har puberteten kunnat ha del i det hela. I Fall 1 kan man vänta sig en liknande utveckling.

Vid den tidigare diskussionen av Fall 1 och 5 framgick möjligheten av en medfödd dispositions andel i det som skedde. Några klara antydningar om detta finns inte i något av våra fall, störningar kan ganska väl förklaras genom faktorer i omgivningen. Det bör påpekas, att alla de pojkar som mördade (utom i Fall 5) hade syskon som växt upp under samma förhållanden, men hos vilka ingen allvarlig asocialitet förmärkts. Sålunda vägrade i Fall 2 pojken 4 år yngre syster att hjälpa modern vid mordet medan sonen lydde henne. Det torde vara omöjligt att få reda på i vilken mån dylika skillnader i beteendet kan bero på hereditära faktorer eller skillnader i omgivningen t. ex. ställningen inom familjen (hierarkin) osv.

Om vi till sist försöker göra en psykiatrisk diagnos i fråga om de minderåriga mördarna kan vi i Fall 1 och 5 närmast tala om en känslolack, explosiv psykopati, i Fall 2 om självosäkerhet och i fall 4 om självhävdelse i samband med psykopatisk viljesvaghet. I Fall 4 kommer närmast oligofreni i fråga och av den betingad explosiv primitivreaktion. I Fall 6 och 7 är det tydligen närmast fråga om mer normala fenomen; i Fall 6 kanske närmast fråga om excess i nödvärn och i Fall 7 fråga om sådant som hör till det liv romaner för.

O. Katila & P. Hellsten

REFERENCES

1. Stutte, H.: Kinder- und Jugendpsychiatrie. Gewaltdelikte. Psychiatrie der Gegenwart. Forschung und Praxis. Herausgegeben von H. W. Gruble. Bonn, W. Mayer-Gross Birmingham, M. Muller Bern, R. Jung Freiburg. Springer Verlag Berlin - Göttingen - Heidelberg. 1960. Band pp. 988-990.
2. Bruckner, G.: Die Jugendkriminalität. Kriminalistik. Verlag für kriminalistische Fachliteratur. Hamburg. pp. 62-69.
3. Sargent, D.: Children, who kill - a family conspiracy? Child Study Clin. Detroit. Soc. Wk 7: 35-42 (Jan) 1962.
4. Sterbefälle nach Todesursachen auf 100000 Elinwohnern. Mord und Totschlag sowie Schadensfällen bei Kriegshandlungen. Statistisches Jahrbuch für die BRD 1962. 34.
5. Bender, L.: Children and adolescents, who have killed. Am. J. Psychiat 116: 510.
6. Woods, S. M.: Adolescent Violence and Homicide. Ego Disruption and the 6 and 14 Dysrhythmia. Arch. Gen. Psychiat. (Jan.) 1961. 5: 528-.
7. Easson, W. M. and Steinhilber, R. M.: Murderous Agression by Children and Adolescents. Arch. Gen. Psychiat. 4: 27-35.
8. Weiss, J., Lamberti, J., Blackman, N.: The Sudden Murderer. A comparative Analysis. Arch. Gen. Psychiat. 2: 669-678 (June) 1960.

Table I.
Persons not prosecuted as being under age: (15 years).
 (Court Statistics, the Vital Statistics Bureau of Finland).

		1951	1952	1953	1954	1955	1956	1957	1958	1959	1960	1961
Murder	Males			1		1						
	Females	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Manslaughter or wounding occasioning death	Males		1								1	1
	Females	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Negligent homicide or serious wounding	Males				2	2	1	2	-	1	3	2
	Females	1	2	0								1
Wounding with ensuing grievous bodily harm	Males					1			4			1
	Females	-	-	1	1		-	-		-	-	-
Attempted murder or manslaughter		-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Total number of murders							39	23	25	33	12	36
Total number of manslaughter or wounding occasioning death							71	80	74	63	67	73

Table II.
Juvenile Delinquents classified by Type of Delinquency 1956-60
 (Canada Year Book 1962 p. 369).

	1956	1957	1958	1959	1960
Manslaughter and murder and causing death by criminal negligence	1	1	2	1	-
Murder attempt	-	1	-	1	-
Assault causing bodily harm and danger	49	38	17	25	42

Table III.
Bundeskriminalstatistik von 1957.
In der Bundesrepublik Deutschlands wurden 1957 begangen:

<i>Gewalt Gewaltdelikte</i>	von Kindern		von Jugendlichen zwischen 14 und 18 Jahren		Gesamt- zahl der Täter
Mord und Totschlag (murder and manslaughter)	1	1	10	0	317
Versuchter Mord und Tot- schlag (murder and manslaughter attempt)	-	-	47	1	597
Fahrlässige Tötung (causing death by negli- gency)	38	19	98	13	6817
Körperverletzung mit töd- lichem Ausgang (Wounding causing death)	6	1	31	-	747
Gefährliche Körperverlet- zung (wounding causing bodily harm and danger)	312	21	2213	133	37116